

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

**Farmářské trhy ve vybraném regionu: analýza
ekonomické efektivity**

Soňa ŠLECHTOVÁ

© 2015 ČZU v Praze

1 Souhrn

Ekonomická analýza efektivnosti farmářských trhů ve vybraném regionu je tématem diplomové práce, která se zabývá jak prodejci, tak zákazníky na farmářských trzích. Vybraným regionem je Karlovarský kraj, v němž se nachází jediné oficiální farmářské trhy, a to v krajském městě Karlovy Vary. Úvodní část diplomové práce je věnována historii farmářských tržišť obecně, právní úpravě a pravidly jejich organizace [7, 8, 9]. Další část charakterizuje Karlovarský kraj a jeho ekonomické ukazatele [2]. Praktická část byla vytvořena spolu s organizátory farmářských trhů v Karlových Varech. V ní je vymezen vznik, vývoj a současný trend jejich fungování. Analýza prodejců zkoumá rentability tržeb. Pro cenovou analýzu zvolila autorka komparace s konkurenty v podobě kamenných obchodů. Anketním šetřením byl proveden průzkum mezi nakupujícími zákazníky. Z něj vyplynuly vzorce nákupního chování a zároveň návrhy a doporučení na zefektivnění jejich organizace. Na základě těchto a dalších, které autorka vypožadovala, jsou jednotlivé návrhy specifikovány spolu s možnostmi jejich realizace. V závěru diplomové práce je shrnut její obsah a konstatováno, zda bylo cíle práce dosaženo.

Klíčová slova: farmářské trhy, Karlovarský kraj, analýza ekonomické efektivnosti, ekonomické ukazatele, kupní síla, analýza prodejců, rentabilita tržeb, cenové komparace, nákupní chování, SWOT analýza

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je analýza ekonomické efektivnosti farmářských trhů ve vybraném regionu. Zvoleným regionem je Karlovarský kraj, ve kterém se nachází jediné oficiální farmářské trhy, a to v krajském městě Karlovy Vary.

Teoretická část je zpracována na základě hledání dostupných informací, které se problematikou farmářských trhů zabývají [1, 3, 4, 5, 6]. Data jsou utříděna do jednotlivých kapitol a podkapitol, které diplomovou práci rozdělují na několik dílčích částí. Na základě sebraných dat a jejich následným utříděním, byly obecně vymezeny farmářské trhy - jejich historie, vznik, vývoj a současný trend. Charakteristika Karlovarského kraje a jeho ekonomických ukazatelů byla vypracována na základě studia a sběru dat, která jsou dostupná na webových stránkách Českého statistického úřadu. [2]

Praktická část byla zpracována ve spolupráci s organizátory farmářských trhů v Karlových Varech. Sběr informací byl proveden na základě rozhovorů s nimi. Pro analýzu prodejců byla opět použita metoda osobního dotazování. Cílem dotazování bylo zjistit, jaké náklady a výnosy pro prodejce z jejich účasti na farmářských trzích plynou. Na základě porovnání nákladů a výnosů byl odhadnut zisk plynoucí z jednoho prodeje. U vybraných prodejců byla provedena analýza tržeb pomocí jejich rentability. Průzkum mezi zákazníky na farmářských trzích byl proveden anonymním anketním šetřením mezi nakupujícími. Cílem šetření bylo odhadnout pohnutky, které zákazníky k nákupu na farmářských trzích vedou. Na základě jejich subjektivních názorů byly zpracovány návrhy a doporučení, díky nimž je možné z jejich pohledu trhy zefektivnit.

V závěru práce autorka pomocí SWOT analýzy zpracovala slabé a silné stránky, které z organizace farmářských trhů vyplynuly. Dále určila hrozby a příležitosti, pro které navrhne jednotlivá řešení a doporučení. Závěrečným cílem je zhodnocení, zda jsou farmářské trhy v Karlových Varech efektivní a zda byl cíl práce naplněn.

3 Návrhy a doporučení

Z praktické části vyplynulo, že by nakupující uvítali širší prostor a sami definovali několik konkrétních návrhů. Autorka se zabývala jednotlivými faktory, které z rozdílných představ prodejců a nakupujících vznikly. Z praktického hlediska je nemožné, aby se trhy pořádaly o víkend, neboť prodejci v tyto dny navštěvují jiná města, která jsou pro ně z hlediska výdělku zajímavější. Frekvence pořádání trhů, tj. jednou krát za měsíc, je z jejich pohledu vyhovující a v případě, že by měli jezdit do Karlových Varů častěji, tržby by pro ně přestaly být rentabilní. Jedním z autorčiny návrhů je, aby prodejci navázali spolupráci s obchody, které nabízejí farmářské výrobky a zákazníci by si své oblíbené výrobky mohli zakoupit na základě svých potřeb a v kterýkoliv den. Autorka také navrhla možnost alternativního prostoru, kam by se farmářské trhy mohly přemístit. Doporučením jsou návrhy na zlepšení propagace akce, aby se dostala do širšího povědomí místních občanů a přilákala i obyvatelé jiných měst z Karlovarského kraje. Klíčovým faktorem je podpora magistrátu města. Nastane-li změna v preferencích ve vedení města, pak budou organizátoři nuceni hledat alternativní možnosti financování a kontinuitu farmářských trhů by tak mohla být dočasně narušena.

Shrnutím zkoumaných faktorů a ukazatelů lze konstatovat, že za stávajících podmínek jsou farmářské trhy v Karlových Varech efektivní pro prodejce i nakupující. Bude-li podpora magistrátu města pokračovat i do budoucna, tak se farmářské trhy mohou nadále vyvíjet a rozšiřovat se ze strany prodejců a zajímat stále více nakupujících.

4 Seznam použitých zdrojů

[1] ŠTASTNÝ, Pavel, ROUČEK, Václav. *Farmářské trhy*. [online elektronický časopis] Farmářské trhy, o. s., 2010, 16 s., [cit. 1. 7. 2014] Dostupné z: <http://www.farmarske-trhy.cz/magazin/16/>

[2] *Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013*. [online]. Praha: Český statistický úřad, 2013, Aktualizace 30. 12. 2013, [cit. 30. 12. 2013]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/411011-13-r_2013-xk.

[3] *Asociace farmářských tržišť*. [online]. Praha: Asociace farmářských tržišť, 2014, Aktualizace 28. 1. 2014, [cit. 28. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.after.cz/>.

[4] *Nakupujte lokálně*. [online]. Praha: Nalok, s.r.o. cz 2014, Aktualizace 30. 10. 2014 [cit. 30. 10. 2014]. Dostupné z: <http://www.nalok.cz/farmy>.

[5] *Český farmář*. [online]. Brno: Portál Český farmář, 2014, Aktualizace 25. 8. 2014 [cit. 25. 8. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskyfarmer.cz/kontakt.php>.

[6] *Vitalia*. [online]. Praha: Vitalia, chytře na život, 2014, Aktualizace 16. 7. 2014 [cit. 16. 7. 2014]. Dostupné z: <http://www.vitalia.cz/galerie/farmarske-trhy-karlovy-vary-s-mimoradnou-nabidkou/>.

[7] *Ministerstvo zemědělství*. [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2011, Aktualizace 31. 5. 2011 [cit. 6. 9. 2014]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2011_farmarske-trhy-maji-svuj-kodex-pomuze.html.

[8] *Desatero státní veterinární správy k prodeji na farmářských trzích*. [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, Praha: Státní veterinární správa, Aktualizace 8. 4. 2011 [cit. 6. 9. 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/svs/portal-new/informace-pro-sirokou-verejnost-1/farmarske-trhy/>.

[9] KASPŘÍKOVÁ, Lenka. Čerstvé a místní potraviny pro vaše město: Jak založit farmářský trh. [online elektronický časopis] *Hnutí DUHA*, 2011, 11 s., [cit. 30. 8. 2014] Dostupné z: http://hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/typo3/cerstve_a_mistni_potraviny_pro_vase_mesto.pdf